

Szajol település mezőgazdaságának helyzete, aktuális feladatok meghatározása

Szajol jó mezőgazdasági és természeti adottságokkal rendelkező település, ennek ellenére csökkenő gazdálkodói létszám és a koncentrálnódó birtokméret a jellemző. A mezőgazdaság ágazati struktúrája növénytermesztésből és állattenyésztésből áll, ezek egymáshoz viszonyított aránya a növénytermesztés javára van eltolódva. Sajnos ezen az arányon az NFA-s földpályázatok állattenyésztést szorgalmazó feltételrendszere sem sokat változtatott.

Szajol község 130 regisztrált agrárkamaraival taggal rendelkezik, életkori összetétele az elmúlt évekhez képest jelentősen nem változott.

A növénytermesztésben a megyei tendenciákhoz hasonlóan a vetésszerkezet leegyszerűsödött. A településhez tartozó közigazgatási területből 2400 hektár szántó, melyen az utóbbi években az összes vetésterület több mint kétharmadát a búza, a kukorica, és a napraforgó adta. A termesztett jelentősebb növényfajok, s azok 2016-os évi hozam adatai: őszi búza 1100ha 4,9t/ha, káposztarepce 150ha 1,7t/ha, napraforgó 670 ha 2,9t/ha, kukorica 270ha 7t/ha, de kisebb területeken termelnek még őszi árpat 58ha 4,9t/ha, tavaszi árpa 80 3t/ha.

Az állattenyésztési ágazatban főként szarvasmarhát, és sertést tartanak. Az elmúlt években növekedett az állattjóléti, és a termeléshez kötött támogatások összege, kompenzálva az alacsony felvásárlási árakat.

2016-os mezőgazdasági év rekord termelésátlagokat nem hozott, viszont jó évet tudhatnak maguk mögött a gazdálkodók, annak ellenére, hogy az idén is jelentős jégkár volt.

A falugazdászokat érintő legfontosabb változás: 2014 01.01-től megszűnt a kormánytisztviselői jogviszonyunk, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara /NAK/ dolgozói lettünk. Velünk együtt jött a hatósági, igazgatási feladatok 90% is. Az FM Igazgatóságnál maradt a családi gazdaságok nyilvántartása, az elemi károk bejelentése, és az őstermelők piaci ellenőrzése.

Minden évben jelentős munkát ad az őstermelői igazolványokkal kapcsolatos ügyintézés. 2008 évtől kezdődően az őstermelőknek is adószámmal kell rendelkezniük. Kompenzációs felárat csak adószámmal rendelkező őstermelő kaphat.

Amennyiben az őstermelő piacon értékesít, köteles kézi nyugtát, vagy a vevő kérésére, számlát adni.

A jogszabályi változások miatt 2014. január 1-jétől az őstermelők részére az igazolványokkal kapcsolatos ügyintézés ingyenesen végzi a NAK, mivel kötelező a kamarai tagság, ezzel együtt a tagdíjfizetés is.

Gázolaj jövedéki adó változások:

Magyar Közlöny 168. számában jelent meg az agrár- és vidékfejlesztési állami támogatásokkal kapcsolatos egyes eljárási kérdésekről szóló 353/2012. (XII. 13.) Korm. rendelete, melynek 26. §-a a mezőgazdaságban felhasznált gázolaj utáni jövedékiadó-visszatérítés feltételeiről és szabályairól szóló rendelkezésével a 3 évről újra 5 évre emelte az elszámolás lehetőségét..

A földhasználatot a vámhatóság ellenőrizheti a TakarNet rendszerből. A jövedékiadó-visszatérítés feltétele, hogy a mezőgazdasági termelő a gázolaj vásárlásáról vagy a gépi bér munka-szolgáltatás igénybevételéről saját nevére szóló, a bevallás benyújtását megelőző öt éven belül kiállított számlával rendelkezzen.

Mértéke: hagyományos gázolaj jövedéki adó 97 liter/1 ha 2011. 11. 01-jétől változatlanul 90,487Ft/liter

Fontos változás: termelők csak elektronikus úton igényelhetik a gázolaj támogatást!.

EMVA Monitoring

EMVA alapból támogatást nyert termelőknek monitoring adatokat benyújtani.

Az adatok benyújtása csak elektronikus úton volt lehetséges, mindig az adatszolgáltatás évét megelőző év vonatkozásában kell adatot szolgáltatni.

Az adatszolgáltatás célja, hogy a támogatást felügyelő szervek képet kapjanak, hogy a támogatások mennyire segítették a gazdálkodók tevékenységét.

Az adatszolgáltatás nem teljesítése mulasztási bírságot von maga után.

Területalapú támogatások

Időrendi sorrendben a falugazdász következő nagy munkája a területalapú támogatások igénylése.

2009 évtől már csak elektronikus úton lehetett benyújtani a kérelmeket. A termelők ügyfélkapun keresztül tudták megnyitni a kérelmüket, ahol számítógép segítségével rajzolták be a parcelláikat (tábláikat). Azon termelők, főleg az idősebbek, akik nem rendelkeznek számítógéppel, a falugazdász ügyfélkapuján keresztül adták be támogatási igénylésüket.

A tavalyi évtől új fogalommal, szabállyal kellett megismerkedni a gazdálkodónak, ez pedig a zöldítés, második év elteltével kijelenthető, hogy a támogatás benyújtók vetésszerkezetük tervezésénél előre számolnak ezen területekkel is. A zöldítés megnevezés az éghajlat és a környezet szempontjából előnyös mezőgazdasági gyakorlatokat takar. Az ezzel kapcsolatos kötelezettségeket minden gazdálkodóknak teljesíteni kell aki területalapú támogatásban részesül, azzal a céllal, hogy az Európai Unió adófizetőinek pénzéből finanszírozott közvetlen támogatás kifizetését kompenzálja, biztosítva ezzel a még meglévő környezeti/természeti értékek és az éghajlati adottságok megőrzését, fenntarthatóságát.

Az előírások három gyakorlatot fogalmazzak meg, melyeket teljesíteni kell a zöldítés kifizetéséhez:

- **a növénytermesztés diverzifikálása:** a 10 hektár fölötti **szántón** gazdálkodóknak adott évben legalább két különböző növénykultúrát kell termeszteniük, míg a 30 ha feletti szántóval rendelkezőknek legalább három féle növényt .

- **ökológiai célterület fenntartása:** a 15 hektár fölötti **szántón** gazdálkodóknak a szántóterületük 5%-ának megfelelő kiterjedésű ökológiai célterülettel kell rendelkezniük, ez változni fog 2017-től amikor 7%-ra emelkedik.

- **állandó gyepterület fenntartása:** a környezeti szempontból értékes gyepek átalakítása, feltörése nem megengedett, továbbá országos szinten is meg kell őrizni az állandó gyepek arányát a 2012-es referenciához képest, legfeljebb 5 százalékos csökkenést megengedve.

-2010 évben a SAPS támogatás mértéke ~ 46.585 Ft

-2011 évben a SAPS támogatás mértéke ~ 57 ezer Ft

-2012 évben a SAPS támogatás mértéke ~ 60 ezer Ft.

-2013 évben a SAPS támogatás mértéke ~ 65 ezer Ft

-2014 évben a SAPS támogatás mértéke ~ 70 ezer Ft

-2015 évben a SAPS+Zöldítés támogatás mértéke ~ 70 ezer Ft

2016-os évben SAPS és zöldítési támogatás mértéke ~ **70 ezer Ft**, mely összeg 70 % - át előlegként október, november hónapban már meg is kapják a gazdák, a fennmaradó részt pedig január hónaptól utalja az MVH.

2016. évi egységes területalapú támogatás és az

- **átmeneti nemzeti támogatás jogcímeihez kapcsolódó támogatások** összegeit megállapító 67/2016. és 68/2016. (X.13.) FM rendeletek, az alábbiak szerint:

67/2016. (X.13.) FM rendelet

1. Egységes területalapú támogatás

- A támogatás hektáronkénti értéke az [5/2015. \(II. 19.\) FM rendelet](#) alapján járó egységes területalapú támogatás keretösszegének **223 983 618 854 Ft** és a [22/2016. \(IV. 5.\) FM rendelet](#) alapján benyújtott egységes kérelmek ellenőrzését követően megállapított támogatható területnek (amely legfeljebb 4 981 270,69 hektár lehet) a hányadosa.
- A támogatásból **2016. október 17-től kifizethető előleg mértéke** hektáronként **legfeljebb 31 476 Ft.**

2. Zöldítés

- A támogatás hektáronkénti értéke a [10/2015. \(III. 13.\) FM rendelet](#) alapján járó zöldítés támogatás keretösszegének **124 950 171 957 Ft** és a [22/2016. \(IV. 5.\) FM rendelet](#) alapján benyújtott egységes kérelmek ellenőrzését követően megállapított támogatható területnek (amely legfeljebb 4 981 270,69 hektár lehet) a hányadosa.
- A támogatásból **2016. október 17-től kifizethető előleg mértéke** hektáronként **legfeljebb 17 559 Ft.**

3. Termeléshez kötött közvetlen támogatás

- A termeléshez kötött közvetlen támogatások esetében a [9/2015. \(III. 13.\) FM rendelet](#) alapján **támogatási jogcímenként hektár és állategyed alapon történik a kifizetés.** (állategyed alapú támogatások esetében az MVH által elfogadott és a támogatási feltételeknek megfelelő állatlétszámot kell figyelembe venni)
- A támogatásból **2016. október 17-től kifizethető előleg mértéke legfeljebb** az alábbi táblázatban meghatározott összeg:

9/2015. (III. 13.) FM rendeletben meghirdetett jogcím	Az előleg maximális értéke (Ft)
anyajuhtartás támogatás	5 197
anyatehéntartás támogatás	32 778
hízottbika-tartás támogatás	11 854
tejhasznú tehéntartás támogatás	71 372
rizstermesztés támogatás	147 922
cukorrépa termesztés támogatás	117 672
zöldségnövény termesztés támogatás	34 627
ipari zöldségnövény termesztés támogatás	38 788
gyümölcsstermesztés támogatás	62 538
szemes fehérjetakarmány-növény termesztés támogatás	43 137
szálas fehérjetakarmány-növény termesztés támogatás	19 097

4. Fiatal mezőgazdasági termelők támogatása

- A [11/2015 \(III. 13.\) FM rendelet](#) alapján járó támogatás keretösszege **3 653 427 755 Ft.** A támogatható terület nagysága legfeljebb 173 711 hektár lehet.
- A támogatásból **2016. október 17-től hektáronként kifizethető előleg mértéke legfeljebb 14 722 Ft.**

A mostani költségvetési időszak végéig, 2020-ig, a támogatási összegek jelentősen nem változnak.

Agrárkár-enyhítés

21/2012.(III.09.) VM rendelet alapján új kárenyhítési rendszer lépett életbe. A kockázatkezelési közösségnek ezen túl minden olyan mezőgazdasági termelő kötelezően tagja lesz, aki: legalább 10 hektár szántóföldi kultúrával rendelkezik.

A fentieknél kisebb termőterülettel rendelkezők az önkéntes csatlakozási szándékról egységes kérelemben tehetnek nyilatkozatot. A kárenyhítési hozzájárulás mértéke szántóföldi kultúrák esetében 1.000 Ft/ha.

Bővül a figyelembe vehető káresemények köre: aszálykár, belvízkár, jégesőkár, a tavaszi és téli fagykár mellett, ezen túl viharkár, felhőszakadás kár, ill. az EU egyedi jóváhagyása esetén árvíz kár alapján is lehet majd kárenyhítési juttatást igényelni.

2016 kárenyhítő juttatás iránti kérelmek benyújtása novembertől megkezdődik.

Nemzeti Vidékstratégia

Elfogadták a Vidékfejlesztési Minisztérium 10 éves Nemzeti Vidékstratégiáját, amelynek célja, hogy 2020-ig a vidék társadalmi és gazdasági folyamataiban látható és minden érintett számára érezhető javulás következzen be.

Az agrárstratégia megalkotásával és végrehajtásával a tárca a vidéki Magyarország egészének megújítására törekszik. Ennek érdekében négy átfogó területről – az agrárgazdaságról, a vidékfejlesztésről, az élelmiszer-gazdaságról, valamint a környezet védelméről – határoz meg tennivalókat.

A harmadik évezredben a nemzet csak akkor érezheti magát biztonságban, ha tudatosan védi tájainak épségét, lakosait jó minőségű és biztonságos élelmiszerrel látja el, és fenntartható módon gazdálkodik természeti erőforrásaival. Az ivóvízbázisok, a talaj, az élővilág és a környezeti állapot megőrzése nemzetbiztonsági jelentőségű, stratégiai feladat.

Ezt a célt szolgálja az eddig hiányzó Nemzeti Vidékstratégia, amely hosszú távú jövőképet, világos alapelveket, valamint cselekvési programokat határoz meg a mezőgazdaság, a vidék és a gazdátársadalom újraélesztésére.

A falugazdász hálózatnak az agrárkamaránál is nagy szerepe van a mezőgazdasági tevékenység igazgatásában, annál is inkább, mert míg 2002 évben kb. 200 milliárd Ft támogatást kapott az ágazat, 2009 évben már 500 milliárd Ft állt rendelkezésre, főként EU-s forrásból. 2014-ben kb. 850 milliárd forint fordítható az agráriumra, vidékfejlesztésre vízügyekre, természet és környezetvédelemre, ebből az összegből kb. 650 milliárd forint jutott közvetlenül a gazdához termelőhöz az agrár és vidékfejlesztési támogatásokkal. **2015**-ben SAPS és zöldítési támogatás 353 milliárd forint.

2016-os SAPS és zöldítési támogatás igénylések nagy részét továbbra is a NAK falugazdászai készítik el.

Az unió költségvetése a 2014-2020 közötti időszakra 3,5 százalékkal, a KAP pénzügyi kerete pedig ennél is nagyobb mértékben, 11 százalékkal csökkent az előző, 2007-2013 közötti időszakhoz képest.

Magyarország részesedése a KAP költségvetéséből ugyanakkor 2,4 százalékról 3,2 százalékra emelkedett. Így az ország közvetlen támogatási kerete 12,3 milliárd euró lesz.

Az agrártámogatások hozzáférésehez, hatékony felhasználásához a mi szakértelmünk továbbra is szükséges. Ma már a színvonalas hatékony munkához elengedhetetlen a modern informatikai rendszer ismerete és használata. A falugazdász munkájának nagy részét a NAK által megszabott feladat elvégzése teszi ki, de maradnak az MVH által delegált feladatok is /területalapú támogatás túligénylés ellenőrzése stb.

Köszönöm, hogy az önkormányzat igényt tart a falugazdász munkájára, és az ügyfélfogadáshoz biztosítják a megfelelő infrastruktúrával felszerelt helyiséget.

Szajol, 2016. október. 20.

Tisztelettel:

Rédai János Norbert